

Частична предварителна оценка на въздействието**Институция:**

Министерство на транспорта и съобщенията

Нормативен акт:

Проект за изменение на Наредбата за таксите за използване на летищата за обществено ползване и за аеронавигационно обслужване в Република България

☐ Не е включен в законодателна/оперативна програма на Министерския съвет☒ Включен е в законодателната/оперативната програма на Министерския съвет за:

.....

Лице за контакт:

Мануела Мануилова – началник отдел „Правни дейности“, дирекция „Административни, правни и финансови дейности“ в Главна дирекция „Гражданска въздухоплавателна администрация“

Телефон и ел. поща:

+359 (02) 937 1078, e-mail: mmanuilova@caa.bg

1. Проблем/проблеми за решаване:

Проблем 1. „Необходимост от актуализация на размера на таксовата единица „прелитане“, както и на лихвения процент за просрочено плащане на аеронавигационните такси, в съответствие с определените размери с Решение № 24/180 и Решение № 24/181 от 28.11.2024 г. на Разширената комисия на Евроконтрол, в сила от 1 януари 2025 г., по реда, предвиден в Регламент за изпълнение (ЕС) № 2019/317 на Европейската комисия (ЕК) за определяне на схема за ефективност и за таксуване в Единното европейско небе и Многостранното споразумение за пътните такси от 12 февруари 1981 г. (обн. ДВ, бр. 77 от 1999 г.)“.

Съгласно Многостранното споразумение за пътните такси от 12 февруари 1981 г. (обн. ДВ, бр. 77 от 1999 г.), в чл. 7, ал. 2 и чл. 18, ал. 3 от Наредбата се определят размерите на:

1) осреднената базова таксова единица за аеронавигационно обслужване при прелитане във въздушното пространство на страната, чийто размер се определя ежегодно съобразно чл. 22, ал. 1 от Наредбата;

2) лихвения процент за просрочено плащане на таксите за аеронавигационно обслужване.

Таксовите единици „прелитане“ на всички страни-членки на Европейската организация за безопасност на въздухоплаването (Евроконтрол), се определят в съответствие с документите на Международната организация за гражданско въздухоплаване (ИКАО), принципите за установяване на разходната база за пътните такси и за изчисляване на таксовите единици, заложиени в Многостранното споразумение за пътните такси от 12 февруари 1981 г. (обн. ДВ, бр. 77 от 1999 г.), и по реда, предвиден в Регламент за изпълнение (ЕС) № 2019/317 на Европейската комисия (ЕК) за определяне на схема за ефективност и за таксуване в Единното европейско небе (Регламент (ЕС) № 2019/317). Този регламент предвижда изготвяне и одобряване на План за ефективност на ниво държава и залагане на задължителни цели за постигане чрез ключови показатели в четири ключови области на ефективност – безопасност, околна среда, капацитет на въздушното пространство и разходна ефективност. По отношение на оценката на Плана за ефективност, Регламентът залага три критерия за оценка на приноса към постигане на общоевропейските цели на ключовия показател в област разходна ефективност:

- Критерий 1 – изменение на установените разходи на обслужена единица (ОЕ) за всяка година от трети референтен период (РПЗ);

- Критерий 2 – дългосрочно изменение на установените разходи на ОЕ на годишна база за втори и трети референтни периоди (РП2 и РПЗ);

- Критерий 3 – доставчиците на АНО се групират по сходни оперативни и икономически характеристики с цел оценяване на разходната им ефективност, като удовлетворяването на критерия се постига с установени разходи на ОЕ по-ниски от средната стойност на този показател на сравнителната група.

Отклонения от тези критерии са допустими, дотолкова, че да се позволи постигане на целите в ключова област „Капацитет на въздушното пространство“ или при прилагане на мерки за реструктуриране, които да донесат ползи на ползвателите на АНО в следващи референтни периоди.

Съобразно изискванията на европейското законодателство, през 2024 г. Главна дирекция „Гражданска въздухоплавателна администрация“ (ГД ГВА) и Държавно предприятие „Ръководство на въздушното движение“ (ДП РВД) са изготвили проект на План за ефективност за четвъртия референтен период, започващ на 1.01.2025 г. и завършващ на 31.12.2029 г. (ПЕ РП4). Консултация с представители на ползвателите на въздушното пространство относно заложените за петгодишния период, в т.ч. и за 2025 г., финансови, оперативни и технически параметри на проектоплана, е проведена на 22.08.2024 г., като предварително са предоставени предвидените в Регламент (ЕС) № 2019/317 информация и данни. Последващо, в хода на проверката за пълнота на представения в законоустановения срок проект на ПЕ РП4, е разменена кореспонденция и са постигнати договорености с Комисията и Органа за преглед на ефективността, отразени в окончателно представения за одобрение актуализиран проектоплан на Република България. Проверката за съответствие на националните цели по ефективност, заложиени в проекта на ПЕ РП4, с общовалидните за ЕС цели е приключила с предложение за тяхното одобрение, съгласно доклад „Оценка на Органа за преглед на ефективността на проектите на планове за изпълнение за РП4“ (PRB assessment of the draft performance plans for RP4) от месец март 2025 г.

Консултативният процес по ежегодното определяне на размера на таксовите единици „прелитане“ включва провеждане на многостранни консултации, организирани от Разширения комитет по пътните такси към Евроконтрол, съгласно процедурни правила разработени в изпълнение на чл. 5.2 от Многостранното споразумение за установяване на обща система за пътни такси. Консултативни сесии на Разширения комитет във връзка с таксовите единици за 2025 г. са проведени на 26-27.06.2024 г. и 20-21.11.2024 г. В тях взимат участие представители на всички държави-членки на Евроконтрол, на асоциациите на авиокомпаниите (IATA, A4E и др.), Европейската комисия, Централното бюро за пътни такси (структура на Евроконтрол, която пряко се занимава с проверката, оценката, изчисляването и събирането на такси „прелитане“). Таксовата единица „прелитане“ се определя от всяка държава на основа на прогнозните данни за годишната разходна база, броя на обслужените единици, генерирани в обслужваното въздушно пространство на Република България, и разходите на Евроконтрол по обслужване на системата за събиране на аеронавигационните такси при прелитане. Във връзка с чл. 7 от Многостранното споразумение, Евроконтрол има задължението да оцени предложените национални таксови единици за съответствие с приложимите правила и представяната информация на провежданите многостранни консултации, и след тяхното одобрение да събира дължимите пътни такси в изпълнение на чл. 8 от същото споразумение.

В резултат на проведените консултативни срещи и завършените към момента етапи на консултативния процес, с Решение № 24/180 от 28.11.2024 г. на Разширената комисия на Евроконтрол са определени размерите на таксовите единици за всяка държава членка. Базовата таксова единица „прелитане“ за Република България за 2025 г. е в размер на 29,54 евро, в който е включен и компонент, отразяващ разходите на Централното бюро за пътни такси към Евроконтрол в размер на 0,11 евро.

След консултации в Разширения комитет за пътните такси и Временния съвет на Евроконтрол, с Решение № 24/181 от 28.11.2024 г., Разширената комисия е одобрила лихвен процент за просрочено плащане на таксите за аеронавигационно обслужване при прелитане през 2025 г. в размер на 13,79 на сто на годишна база, който е приложим за всички държави членки на организацията.

Ползвателите на въздушното пространство са уведомени чрез електронната платформа на Европейската комисия ESKY и заплащат определените таксови единици от 1 януари 2025 г.

1.1. Кратко опишете проблема/проблемите и причините за неговото/тяхното възникване. По възможност посочете числови стойности.

1.2. Посочете възможно ли е проблемът да се реши в рамките на съществуващото законодателство чрез промяна в организацията на работа и/или чрез въвеждане на нови технологични възможности (например съвместни инспекции между няколко органа и др.).

1.3. Посочете защо действащата нормативна рамка не позволява решаване на проблема/проблемите.

1.4. Посочете задължителните действия, произтичащи от нормативни актове от по-висока степен или актове от правото на ЕС.

1.5. Посочете дали са извършени последващи оценки на нормативния акт или анализи за изпълнението на политиката и какви са резултатите от тях?

2. Цели:

Цел 1. С изменението на чл. 7, ал. 2 и чл. 18, ал. 3 на Наредбата за таксите за използване на летищата за обществено ползване и за аеронавигационно обслужване в Република България (Наредбата) по отношение на аеронавигационните такси се въвеждат мерки на национално ниво, свързани с изпълнение и прилагане на актове на Европейския съюз – Регламент (ЕС) № 2019/317 и на Многостранното споразумение за пътните такси - Решения № 24/180 и Решение № 24/181 на Разширената комисия към Евроконтрол, в сила от 1.01.2025 г.

Посочете определените цели за решаване на проблема/проблемите, по възможно най-конкретен и измерим начин, включително индикативен график за тяхното постигане. Целите е необходимо да са насочени към решаването на проблема/проблемите и да съответстват на действащите стратегически документи.

3. Заинтересовани страни:

- 1) Главна дирекция „Гражданска въздухоплавателна администрация“ – национален надзорен орган съгласно чл. 16в от ЗГВ;
- 2) Авиационните оператори, прелитащи във въздушното пространство на Република България – ползватели на аеронавигационно обслужване – ориентировъчен брой 700 авиационни оператори;
- 3) ДП „Ръководство на въздушното движение“.

Посочете всички потенциални заинтересовани страни/групи заинтересовани страни (в рамките на процеса по извършване на частичната предварителна частична оценка на въздействието и/или при обществените консултации по чл. 26 от Закона за нормативните актове), върху които предложенията ще окажат пряко или косвено въздействие (бизнес в дадена област/всички предприемачи, неправителствени организации, граждани/техни представители, държавни органи/общини и др.).

4. Варианти на действие. Анализ на въздействията:

4.1. По проблем 1:

Вариант 1 „Без действие“:

Описание:

При този вариант няма да бъдат актуализирани размерите на таксовата единица „прелитане“ и лихвения процент за просрочено плащане на таксите за аеронавигационно обслужване в Наредбата за таксите за използване на летищата за обществено ползване и за аеронавигационно обслужване в Република България.

Понастоящем в Наредбата са публикувани следните размери на таксовата единица „прелитане“ и на лихвения процент за просрочено плащане на аеронавигационните такси:

- осреднена базова таксова единица за прелитане (t1) - 30,85 евро;
- лихвен процент за просрочено плащане на таксите по чл. 3, ал. 2, т. 1 - 13,26 на сто.

Тези размери са в сила от 1 януари 2024 г. и следва да бъдат актуализирани в съответствие с Решения № 24/180 и Решение № 24/181 на Разширената комисия към Евроконтрол, приложими от 1 януари 2025 г.

Положителни (икономически/социални/екологични) въздействия:

Няма положителни въздействия за заинтересованите страни. Ползвателите на въздушното пространство реално заплащат актуализираните, по-ниски размери от 1 януари 2025 г., таксувани от Евроконтрол.

(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

Отрицателни (икономически/социални/екологични) въздействия:

Публикуваните в Наредбата настоящи размери на таксовата единица „прелитане“ и лихвения процент за просрочено плащане няма да съответстват на действителния им размер, определен по реда на директно приложимото право на ЕС, в сила от 1 януари 2025 г.

(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

Специфични въздействия:

Въздействия върху малките и средните предприятия: няма

Административна тежест: без промяна.

1.1. Опишете качествено (при възможност – и количествено) всички значителни потенциални икономически, социални и екологични въздействия, включително върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни. Пояснете кои въздействия се очаква да бъдат значителни и кои второстепенни.

1.2. Опишете специфичните въздействия с акцент върху малките и средните предприятия и административната тежест (задължения за информиране, такси, регулаторни режими, административни услуги и др.)

Вариант 2 „Приемане на Постановление на Министерския съвет за изменение на Наредбата за таксите за използване на летищата за обществено ползване и за аеронавигационно обслужване в Република България“:

Описание:

Предлага се изменение на чл. 7, ал. 2 и чл. 18, ал. 3 от Наредбата със следните размери на таксовата единица „прелитане“ и на лихвения процент за просрочено плащане на аеронавигационните такси:

- осреднена базова таксова единица за прелитане (t1) - 29,54 евро (Решение № 24/180 от 28.11.2024 г. на Разширената комисия на Евроконтрол);
- лихвен процент за просрочено плащане на таксите по чл. 3, ал. 2, т. 1 - 13,79 на сто (Решение № 24/181 от 28.11.2024 г. на Разширената комисия на Евроконтрол).

С предложеното изменение се постига яснота и конкретика за заинтересованите субекти (авиационните оператори, прелитащи във въздушното пространство на Република България) по отношение на приложимата таксова единица за прелитане и лихвата за забавено плащане, определени в съответствие с правната рамка на ЕС. В Глава VI „Изчисляване на таксовите единици и таксите“ на Регламент (ЕС) № 2019/317 са разписани методологията, редът и сроковете за ежегодното определяне на националните таксови единици „прелитане“.

Положителни (икономически/социални/екологични) въздействия:

Чрез актуализирания съобразно определените разходи по проекта на План за ефективност за четвъртия референтен период размер на таксовата единица „прелитане“ се гарантира безопасното, с грижа за околната среда, качествено и ефикасно осигуряване на аеронавигационните услуги, предоставяни от ДП „Ръководство на въздушното движение“ на ползвателите на въздушното пространство на Република България, в съответствие със заложените в плана цели по ефективност, наблюдавани от Главна дирекция „Гражданска въздухоплавателна администрация“ – национален надзорен орган по смисъла на чл. 16в от ЗГВ. Авиационните оператори ще се възползват от високо професионални аеронавигационни услуги при по-ниски такси.

(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

Отрицателни (икономически/социални/екологични) въздействия: няма

(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

Специфични въздействия:

Въздействия върху малките и средните предприятия: няма

Административна тежест: Предложените изменения на Наредбата за таксите за използване на летищата за обществено ползване и за аеронавигационно обслужване в Република България не променят административната тежест и не представляват прекомерна финансова тежест за авиокомпаниите, ползващи въздушното пространство на Република България, доколкото таксовата единица е в намален размер, а таксите се събират от Евроконтрол от името на ДП РВД съгласно чл. 53, ал. 2, т. 10 от ЗГВ.

(въздействията върху малките и средните предприятия; административна тежест)

1.1. Опишете качествено (при възможност – и количествено) всички значителни потенциални икономически, социални и екологични въздействия, включително върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни. Пояснете кои въздействия се очаква да бъдат значителни и кои второстепенни.

1.2. Опишете специфичните въздействия с акцент върху малките и средните предприятия и административната тежест (задължения за информиране, такси, регулаторни режими, административни услуги и др.)

5. Сравняване на вариантите:

Степени на изпълнение по критерии: 1) висока; 2) средна; 3) ниска.

5.1. По проблем 1:

		Вариант 1 „Без действие“	Вариант 2
Ефективност	Цел 2: С изменението на чл. 7, ал. 2 и чл. 18, ал. 3 на Наредбата по отношение на аеронавигационните такси се въвеждат мерки на национално ниво, свързани с изпълнение и прилагане на актове на Европейския съюз – Регламент (ЕС) № 2019/317 и на Многостранното споразумение за пътните такси - Решения № 24/180 и Решение № 24/181 на Разширената комисия към Евроконтрол, в сила от 1.01.2025 г.	3	1
Ефикасност	Цел 2: С изменението на чл. 7, ал. 2 и чл. 18, ал. 3 на Наредбата по отношение на аеронавигационните такси се въвеждат мерки на национално ниво, свързани с изпълнение и прилагане на актове на Европейския съюз – Регламент (ЕС) № 2019/317 и на Многостранното споразумение за пътните такси - Решения № 24/180 и Решение № 24/181 на Разширената комисия към Евроконтрол, в сила от 1.01.2025 г.	3	1
Съгласуваност	Цел 2: С изменението на чл. 7, ал. 2 и чл. 18, ал. 3 на Наредбата по отношение на аеронавигационните такси се въвеждат мерки на национално ниво, свързани с изпълнение и прилагане на актове на Европейския съюз – Регламент (ЕС) № 2019/317 и на Многостранното споразумение за пътните такси - Решения № 24/180 и Решение № 24/181 на Разширената комисия към Евроконтрол, в сила от 1.01.2025 г.	3	1

6. Избор на препоръчителен вариант:

По проблем 1: Вариант 2 „Приемане на Постановление на Министерския съвет за изменение на Наредбата за таксите за използване на летищата за обществено ползване и за аеронавигационно обслужване в Република България“.

Посочете препоръчителните варианти за решаване на поставения проблем/проблеми.

6.1. Промяна в административната тежест за физическите и юридическите лица от прилагането на препоръчителния вариант (включително по отделните проблеми):

- ☐ Ще се увеличи
☐ Ще се намали
☒ Няма ефект

1.1. Изборът следва да е съотносим с посочените специфични въздействия на препоръчителния вариант за решаване на всеки проблем.

1.2. Ако се предвижда въвеждането на такса, представете образуването на нейния размер съгласно Методиката по чл. 7а от Закона за ограничаване на административното регулиране и административния контрол върху стопанската дейност.

6.2. Създават ли се нови/засягат ли се съществуващи регулаторни режими и услуги от прилагането на препоръчителния вариант (включително по отделните проблеми)?

☐ Да

☒ Не

1.1. Изборът следва да е съотносим с посочените специфични въздействия на избрания вариант.

1.2. В случай че се предвижда създаване нов регулаторен режим, посочете неговия вид (за стопанска дейност: лицензионен, регистрационен; за отделна стелка или действие: разрешителен, уведомителен; удостоверителен и по какъв начин това съответства с постигането на целите).

1.3. Мотивирайте създаването на новия регулаторен режим съгласно изискванията на чл. 3, ал. 4 от Закона за ограничаване на административното регулиране и административния контрол върху стопанската дейност.

1.4. Посочете предложените нови регулаторни режими отговарят ли на изискванията на чл. 10 – 12 от Закона за дейностите по предоставяне на услуги.

1.5. Посочете изпълнено ли е изискването на § 2 от Допълнителните разпоредби на Закона за дейностите по предоставяне на услуги.

1.6. В случай че се изменят регулаторни режими или административни услуги, посочете промяната.

6.3. Създават ли се нови регистри от прилагането на препоръчителния вариант (включително по отделните проблеми)?

☐ Да

☒ Не

Когато отговорът е „Да“, посочете регистрите, които се създават и по какъв начин те ще бъдат интегрирани в общата регистрова инфраструктура.

6.4. По какъв начин препоръчителният вариант въздейства върху микро-, малките и средните предприятия (МСП) (включително по отделните проблеми)?

☐ Актът засяга пряко МСП

☒ Актът не засяга МСП

Промяната на наредбата оказва влияние върху авиокомпаниите, които ползват аеронавигационни услуги във въздушното пространство на Република България и няма да окаже въздействие върху МСП, съгласно изложените мотиви в предложението **Вариант 2** за действие.

Изборът следва да е съотносим с посочените специфични въздействия на препоръчителния вариант.

6.5. Потенциални рискове от прилагането на препоръчителния вариант (включително по отделните проблеми):

По проблем 1: Не се идентифицират конкретни потенциални рискове от прилагането на Вариант 2 „Приемане на Постановление на Министерския съвет за изменение на Наредбата за таксите за използване на летищата за обществено ползване и за аеронавигационно обслужване в Република България“

Посочете възможните рискове от прилагането на препоръчителния вариант, различни от отрицателните въздействия, напр. възникване на съдебни спорове и др.

7. Консултации:

☐ Проведени са консултации

Посочете основните заинтересовани страни, с които са проведени консултации. Посочете резултатите от консултациите, включително на ниво ЕС: спорни въпроси, многократно поставяни въпроси и др.

☒ Предстоят обществени консултации по чл. 26 от Закона за нормативните актове

Обществена консултация ще се проведе в обичайния срок от 30 дни, по реда на чл. 26 от Закона за нормативните актове, като проектът на акт, заедно с мотивите за неговото приемане и частична предварителна оценка на въздействието му, както и становището по оценката на дирекция „Модернизация на администрацията“ в Министерския съвет, ще бъдат публикувани на официалната интернет страница на Министерството на транспорта и съобщенията и в Портала за обществени консултации на Министерския съвет. Постъпилите бележки и предложения ще бъдат отразени в справка, която ще бъде публикувана на официалната интернет страница на Министерството на транспорта и съобщенията. Приетите бележки и предложения ще бъдат съответно отразени в проекта на нормативния акт.

Обобщете най-важните въпроси за обществени консултации. Посочете индикативен график за тяхното провеждане и видовете консултационни процедури.

8. Приемането на нормативния акт произтича ли от правото на Европейския съюз?

☒ Да

☐ Не

1.1. Посочете изискванията на правото на Европейския съюз, включително информацията по т. 6.2 и 6.3, дали е извършена оценка на въздействието на ниво Европейски съюз, и я приложете (или посочете връзка към източник).

1.2. Изборът трябва да съответства на посоченото в раздел I, съгласно неговата т. 1.5.

9. Изисква ли се извършване на цялостна предварителна оценка на въздействието поради очаквани значителни последици?

☐ Да

☒ Не

(преценка съгласно чл. 20, ал. 3, т. 2 от Закона за нормативните актове)

10. Приложения: 1. Решение № 24/180 на Разширената комисия към Евроконтрол

2. Решение № 24/181 на Разширената комисия към Евроконтрол

Приложете необходимата допълнителна информация и документи.

11. Информационни източници: няма

Посочете изчерпателен списък на информационните източници, които са послужили за оценка на въздействията на отделните варианти и при избора на вариант за действие: регистри, бази данни, аналитични материали и др.

12. Име, длъжност, дата и подпис на директора на дирекцията, отговорна за извършването на частичната предварителна оценка на въздействието:

Име и длъжност: Анелия Маринова – главен директор на ГД ГВА

Дата: 03.04.2017

Подпис: На основание §1, т.1 от ДР на ЗЗЛД

